

Labod izhaja tritedensko
v nakladi 2650 izvodov
Odgovorna urednica:
Lidija Jež
Lektoriranje:
Tone Jakše
Grafična priprava:
DIC tozd Grafika
Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«

labod

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

leto 14

novο mesto, marca 1988

številka 5

novosti v zakonu o združenem delu

Spremembe in dopolnitve ZZD so bile sprejete konec prejšnjega leta in objavljene v Uradnem listu SPRJ, št. 85/87. Lahko rečemo, da ni področja, ki ga ureja ta zakon, da ne bi bilo zajeto v spremembe. Vendar v tem prispevku ne bomo navajali natančnih zakonskih rešitev, ampak poskušali opisno, brez uporabe členov ipd. opozoriti na osnovne spremembe. Tako bomo omenili področja:

- izhodišča in cilji sprememb in dopolnitev ZZD,
- dohodkovni odnosi (pridobivanje in razporejanje dohodka, razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD),
- samoupravna organiziranost,
- uresničevanje samoupravljanja,
- medsebojna delovna razmerja in
- usklajevanje samoupravnih splošnih aktov.

IZHODIŠČA IN CILJI SPREMOMB IN DOPOLNITEV ZZD

Osnovna izhodišča za takšno spremembo in dopolnitev zakona so bile ugotovitve v analizah in ocenah, ki so jih pripravili pristojni organi in organizacije o uresničevanju ZZD. Iz teh ugotovitev izhaja, da se nekatere rešitve ZZD niso uveljavile v družbeni praksi in da so negativno vplivale na razvoj združenega dela. Novosti v zakonu imajo za cilj predvsem:

- da bodo delavci ekonomsko spodbujeni, da trajno aktivirajo vsa družbena sredstva in vse dejavnike za povečanje dohodka;
- da se nadalje razvijajo samoupravni odnosi in utrdi položaj delavca v združenem delu;
- da se zaostri odgovornost vseh,

ki upravljajo s sredstvi v družbeni lastnini in odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij;

— da se ustvarijo normativni pogoji za sodobno organiziranje združenega dela in da se natančneje določijo razmerja med TOZD in med TOZD in DO;

— da se izboljšajo vse oblike samoupravnega odločanja delavcev in s tem povečajo kakovost, učinkovitost in smotrnost pri sprejemanju in izvajanju samoupravnih odločitev; v tej smeri naj bi se zmanjšalo število vprašanj, o katerih odločajo delavci z referendumom, da se natančneje določijo pristojnosti zbora delavcev in okrepi vloga delavskega sveta;

— da se izboljša in racionalizira samoupravno urejanje odnosov in učinkovitost samoupravnih splošnih aktov.

Navedene cilje bomo dosegli, v kolikor bomo hitreje demokratizirali družbene in gospodarske odnose, ustrezno povečevali akumulacijo, v večji meri motivirali delavce za delo; preprečevali monopolne položaje; pospešili skupna vlaganja vseh vrst; ustvarili pogoje za večjo fleksibilnost samoupravne organiziranosti in večjo samostojnost gospodarskih subjektov; zmanjšali norativizem in poenostavili pogoje za razvoj drobnega gospodarstva ipd.

ODNOSI PRI PRIDOBIVANJU IN RAZPOREJANJU DOHODKA TER O RAZPOREJANJU ČISTEGA DOHODKA IN DELITEV SREDSTEV ZA OD

Novela zakona o združenem delu v ničemer ne spreminja družbeno-ekonomske vsebine dohodka, pač pa v večjem obsegu odpravlja formalno pravne oblike predpisovanja načinov skupnega ustvarjanja dohodka in vsebine sporazumov, ki se sklepajo v teh primerih. Opuščena je obveznost (obli-

gatarnost) združevanja dela in sredstev, ampak je gospodarskim subjektom prepuščeno, da svobodno stopajo v dohodkovna razmerja in jih samostojno urejajo v vseh primerih, ko imajo ekonomski interes za skupno ustvarjanje dohodka.

Pri skupnem ustvarjanju dohodka sta še vedno bistveni dve obliki pri razporejanju dohodka, in sicer na skupni prihodek ali skupni dohodek. Ker sta ta pojma po vsebini nespremenjena, ni potrebe po njihovi razlagi. Iz sprememb izhaja, da se cene praviloma oblikujejo na trgu; da TOZD prodaja svoje proizvode ali storitve prek DO, razen, če s sporazumom o združevanju TOZD v DO ni drugače določeno. Prav tako je določeno, da TOZD razpolaga z družbenimi sredstvi, ki jih upravlja prek žiro računa DO in drugih računov v DO. Posebej je poudarjeno, da noben sporazum ne more biti sklenjen tako, da bi katerakoli od udeleženk bila v neenakopravnem položaju. Na tem področju so se uveljavila tudi določila družbenih dogovorov, ki usmerjajo razporejanje dohodka in OD. S proporcij za razporejanje dohodka na porabo in akumulacijo želimo vzpostaviti takšne odnose, ki bodo zagotavljali interes delovanja za delo in gospodarjenje z družbenimi sredstvi, kakor tudi za stalno povečanje materialne sposobnosti posameznih OZD.

V tem smislu sta opredeljena dva pojma OD, in sicer OD iz živega dela, ki se izplačuje kot mesečna akontacija, in OD na osnovi upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom, ki se izplačuje na osnovi rezultatov poslovanja ob periodičnih obračunih in po ZR.

Poskus, da bi bolj natančno opredelili, kaj so osnove za OD in kaj so merila, ni uspel in sta ta dva pojma ostala v sistemu nagrajevanja kot bistvena elementa delitve OD, čeprav je med njima precejšnja razlika. Osnove so opisni kriteriji delitve in resnično predstavljajo osnovo sistemov, dočim so merila strokovni del, ki omogoča uveljavljanje kriterijev na posameznih delih v odvisnosti od specifičnosti določenih del in nalog.

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Cilj sprememb na tem področju je predvsem v tem, da se omogoči pro-

(Nadaljevanje na 2. strani)

v današnji številki

RAZPIS ZA LETOVANJE
Kako smo praznovali
Predstavljamo direktorja Delte
Pogovori o pripravnishtvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

žnejše samoupravno organiziranje; reafirmacijo DO kot temeljnega subjekta tržnega poslovanja in uveljavljanje TOZD kot temeljnih oblik samoupravljanja in dela. Dana je možnost, da se za izvršitev posebnih nalog organizirajo začasne pogodbene enote ter večje možnosti pri ustanavljanju enot drobnega gospodarstva in za združevanje dela in sredstev v zasebni lasti in z OZD.

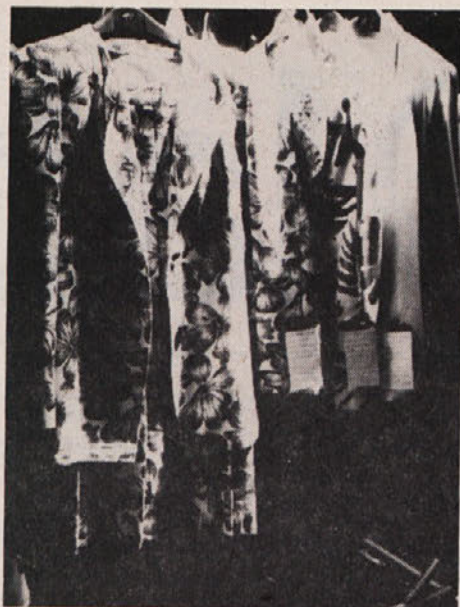
V vseh primerih statusnih sprememb morajo delavci na zboru obravnavati strokovno podlago o družbeno-ekonomski upravičenosti sprememb oz. organiziranju novih TOZD. Stranska dejavnost je tako opredeljena, da je TOZD lahko razvija, ne da bi bilo obvezno, da se v ta namen organizira nov TOZD. Izenačil se je položaj delavca v delovni skupnosti s položajem delavcev TOZD. Pri opredeljevanju odgovornosti TOZD do DO je lahko le solidarna odgovornost, odgovornost med TOZD pa je lahko različna. Upošteva se pri tem spremembe z drugih področjih, in sicer s področja dohodkovnih odnosov ter v določilih o urešničevanju samoupravljanja, omogočajo ta določila veliko večjo fleksibilnost in učinkovitost poslovanja DO kot celote.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVLJANJA

Uvodoma smo omenili, da je cilj sprememb omogočiti učinkovitejšo samoupravljanje. V tej smeri je zmanjšano število zadev, o katerih delavci odločajo z referendumom; bolj natančno je opredeljeno odločanje na zborih delavcev in obenem povečana vloga DS v TOZD. Afirmirana je vloga DS DO in so akti DO obvezni in neposredno uporabljivi v TOZD. Vendar z določili zakona je opredeljeno, da sprejema DS DO sklepe iz svojega delovnega področja z večino glasov vseh delegatov, če ni z sporazumom o združevanju TOZD v DO določena drugačna večina. TOZD, ki meni, da je prizadet s konkretno odločitvijo, lahko sproži spor pred sodiščem združenega dela.

Za delegata v DS DO je rečeno, da mora ravnati pri odločanju v skladu s smernicami in interesi TOZD ter interesi DO in splošnimi družbenimi interesi (prej se je moral ravnati le po stališču TOZD). Prav tako so določene novosti pri izbiri in razrešitvi poslovnih organov, kakor tudi pri njihovih pooblastilih in razmerjih med poslovnimi organi.

V TOZD je praviloma individualni poslovodni organ, imenuje ga delavski svet na predlog razpisne komisije, ki je sestavljena le iz predstavnikov DS in predstavnikov sindikata. Le za dejavnosti posebnega družbenega pomena in za poslovodne organe DO je predvidena tripartitna razpisna komisija. Za imenovanje poslovodnega organa TOZD je potrebno mnenje DS DO in poslovodnega organa DO. Posebno večje zadolžitve je dobil poslovodni organ DO, ki je prej bil zadolžen le za koor-

diniranje dela med poslovnimi organi TOZD. V smeri afirmacije DO in bolj uspešnega odločanja v DO sta delavski svet DO in poslovodni organ DO pooblaščen, da o spornih zadevah sprejmeta začasen sklep, ki velja 90 dni. Večja pooblastila poslovodnih organov DO so tudi v tem, da lahko zadržijo nezakonit akt TOZD in o tem obvestijo delavski svet ter družbenopolitično skupnost, če to ni storil poslovodni organ TOZD. Vse to omogoča večjo učinkovitost pri izvrševanju sprejete politike in plana ter sklepov organov upravljanja.

MESEBOJNA DELOVNA RAZMERJA

Na tem področju so novosti predvsem zato, da se poveča odgovornost in delovno disciplino, da se lažje zaposli mlajši in strokovni kader ipd. Tako je določeno, da sta za opravljanje določenih del in nalog lahko določeni le dve zaporedni stopnji strokovne izobrazbe; da poskusno delo traja do 6 mesecev (prej 3 mesece); pri razporejanju delavca iz TOZD v TOZD v isti DO ali v drugo DO je potrebna ustrezna utemeljitev in sporazum organov upravljanja, ne pa volja delavca; spremenjena so določila o razporejanju delovnega časa; v disciplinskem postopku ni več zunanega člana; drugače je razporejena teža posameznih disciplinskih ukrepov; skrajšani so roki za zastaranje ugovora in pritožbe (o hujših kršitvah delovne obveznosti je pisalo v prejšnji številki tega glasila); večja je pristojnost poslovodnega organa TOZD. Ta lahko sprejema sklepe o:

- začasnem razporejanju delavcev,
- določanju dela prek polnega delovnega časa,
- odstotnosti z dela,
- izrekanje ukrepov za lažje kršitve delovnih obveznosti,
- odstranitvi delavca z dela (ne pa iz TOZD) in
- dajanju mnenj o prispevku delavcev pri delu, torej pri obračunu OD.

Vsa ta določila bo treba konkretizirati v splošnih aktih, kar pomeni, da zakon ni neposredno uporabljiv.

USKLAJEVANJE SAMOUPRAVNIH SPLOŠNIH AKTOV

V tem poglavju so dane možnosti urejanje odnosov s skupnimi splošnimi akti v DO. Določen je 18 mesečni rok za usklajevanje splošnih aktov z zakonom o združenem delu. Na področju varstva pravic in družbene lastnine je opredeljen postopek za reševanje sporov med delavci posameznih delovnih TOZD oz. OZD med delavci in organi upravljanja, ki jih ni bilo mogoče rešiti po redni poti.

Čeprav spremembe določajo, da se zakon neposredno uporablja v vseh primerih, ko so samoupravni splošni akti v nasprotju z določili zakona, je vendar nujna uskladitev splošnih aktov s to spremembo, upošteva se pri tem določila republiške zakonodaje na posameznem področju.

Ta uskladitev splošnih aktov z zakonom naj ne bi bila navadna uskladitev posameznih določb splošnih aktov z določbami zakona, temveč takšna, da ob tej priložnosti:

— analiziramo in ocenimo našo samoupravno organiziranost in medsebojna razmerja med TOZD in TOZD ter DO, kakor tudi, da pretehtamo položaj delovne skupnosti in opravljanje vseh del skupnega pomena in da na tej osnovi sprejemamo morebitne potrebe spremembe, ki bi zagotavljale večjo poslovnost in boljše delovne rezultate;

— analizo skladnosti določb splošnih aktov z zakonom in o skladnosti med samoupravnimi splošnimi akti. Na tej osnovi bi pripravili predlog sprememb na posameznem področju. Ob tem bi poskušali zmanjšati število samoupravnih splošnih aktov ter njihovo obsežnost.

V ta namen je bil delavski svet DO na svoji seji 4. 3. 1988 informiran o teh spremembah in je tudi imenoval posebno strokovno komisijo, ki naj pripravi program usklajevanja aktov z zakonom. Program naj bi vseboval poleg analize samoupravne organiziranosti in splošnih aktov tudi nosilce posameznih zadolžitvev ter roke za izvršitev posameznih nalog. Komisija je dolžna predložiti program DS DO do njegove prihodnje seje. Da bi dosegli kvaliteten premik pri urejanju odnosov v DO, bi morali poskrbeti za čim bolj temeljito strokovno usposabljanje članov komisije za to nalogo, kakor tudi za čim bolj obširno javno obravnavo vseh predlogov, ki bi pomenili nove rešitve v naših razmerah. Zato se v razpravo in pripravo predlogov morajo vključevati strokovne službe za posamezno področje pa tudi družbenopolitične organizacije in organi upravljanja in, ne nazadnje, vsak delavec v DO.

Prilagodil:
DMITAR PERIĆ, dipl. iur.

spremembe predpisov na stanovanjskem področju

POSOJILO TOZD oz. DSSS

Kot je vsem znano, skoraj vsi tozdz oz. DSSS v DO sklepajo posojilne pogodbe z delavci, katerim se daje na osnovi pogojev iz pravilnika o reševanju stanovanjskih vprašanj stanovanjska posojila. Do spremembe pravilnika bodo zato pogodbe ostale nespremenjene, in sicer največ za dobo 20 let, s 4% letno obrestno mero. Kot smo že zapisali v prejšnjih poglavjih, bomo morali pravilnik uskladiti za družbenim dogovorom, ki pa področje stanovanjskih posojil ureja drugače, kot ga imamo mi.

Posojilo v banki na osnovi vezave stanovanjskih sredstev tozda oz. DSSS ali na osnovi vezave sredstev delavca

Za delavce vseh tozdov oz. DSSS, ki so sredstva vezali po 20. februarju 1987, bodo banke sklepale posojilne pogodbe tako, kot to določajo bančni sklepi oz. obstaja možnost, da pogoje določi organ upravljanja.

Tozdz oz. DSSS pridobi na osnovi vezave sredstev 200% posojilo, če je pristopil k sporazumu o združevanju sredstev SSP, stanovanjskega dela pri banki, če ni pristopil, pa samo 175%.

Čakalne dobe ni, zato lahko delavci od vezave tozdz oz. DSSS posojilo koristijo že po 1 tednu.

Če se sklene posojilna pogodba z delavcem in banko po pogojih, ki veljajo na osnovi sklepov organov banke, bo posojilna pogodba približno takale:

— najdaljša doba odplačevanja 25 let,

— najnižja anuiteta 5.000 (sicer največ do 1/4 osebnega dohodka),

— realna obrestna mera je za leto 1987 fiksna, in sicer 5%.

Realna obrestna mera je sestavljena iz revalorizacijske obrestne mere in realne obrestne mere. Revalorizacijo določa zvezni izvršni svet, realno pa banka. Tako znaša revalorizacijska obrestna mera:

— za 1— 3/87 ..... 60%

— za 4— 6/87 ..... 80%

— za 7— 9/87 ..... 91%

oz.

— za 10—12/87 ..... 133%.

skupna obrestna mera:

— 1— 3/87	65%
— 4— 6/87	85%
— 7— 9/87	96%
— 10—12/87	138%

Ob predpostavki, da bi bila skupna obrestna mera skozi celotno odplačevanje posojila enaka, 85%, ob pridobitvi posojila 1.000.000 din, bi bili anuiteta, poprečni OD in % od OD za plačilo anuitete takile:

leto	poprečni OD	anuiteta	% od OD za anuiteto
1.	200.000	6.750	3,375
2.	370.000	9.447	2,545
3.	684.500	9.167	1,339
4.	1.232.100	9.000	0,730
5.	2.217.780	8.834	0,398
6.	3.992.004	16.417	0,411
7.	7.185.607	16.084	0,224
8.	12.934.092	29.917	0,231
9.	23.281.365	29.334	0,126
10.	41.906.457	54.917	0,131
11.	75.431.622	53.570	0,071
12.	135.776.910	102.000	0,075
13.	244.398.430	99.917	0,041
14.	439.917.170	192.834	0,044
15.	791.850.900	188.667	0,024
16.	1.425.331.600	376.500	0,026
17.	2.565.596.800	368.167	0,014
18.	4.618.074.200	791.500	0,017
19.	8.312.533.500	773.084	0,009
20.	14.962.560.000	3.147.583	0,021

Iz tabele je mogoče ugotoviti, da ni bojazni, da bi se zaradi najetja posojila povečeval delež anuitete v osebnem dohodku.

Seveda pa je potrebno še, da bi ob jemanju posojila vezali na banki 500.000 din, ki bi jih banka obrestovala in bi zaradi tega plačevali sorazmerno nizke anuitete. Brez tega pologa oz. vezanih sredstev pa bi bile anuitete vsaj še enkrat tako velike (naša ocena). Podatke smo pripravili na osnovi dosedanjega veljavnega bančnega

sklepa, ki bo verjetno spremenjen in poenostavljen.

Kot smo že poudarili v tem sestavku, bo dodeljevanje posojila ob takšni zakonodaji potrebno spremeniti in pravilnik uskladiti z zakonodajo. Kakšne bodo konkretne rešitve, sedaj še ne moremo vedeti. Upamo, da se bo celotno stanovanjsko kreditiranje popolnoma razjasnilo s sprejemom planskih aktov za leto 1988, tako resolucij kot tudi planskih aktov bank in samoupravnih stanovanjskih skupnosti

F. J.

realizacija plana za leto 1987:

	PLAN v 000	REALIZACIJA	INDEKS
1. Novo mesto	460.000	1.121.977.965	244
2. CML	460.000	740.016.350	161
3. PTUJ	260.000	547.617.350	211
4. KRŠKO	220.000	580.406.975	264
SKUPAJ	1.400.000	2.990.018.834	214

REALIZACIJA PLANA NA ZAPOSLENEGA V PRODAJALNI:

	PLAN v 000	REALIZACIJA	INDEX
1. NOVO MESTO	53.618	135.550.466	2.53
2. CML	51.111	82.224.060	1,61
3. PTUJ	52.000	109.523.470	2,11
4. KRŠKO	44.000	116.081.395	2,64

POVPREČNE ZALOGE V PRODAJALNAH IN OBRAČANJE V LETU 1987:

		koeficient obračanja
1. NOVO MESTO	273.688.941	4.1
2. CML	107.525.408	3.6
3. PTUJ	145.772.035	3.7
4. KRŠKO	137.480.618	4.2
SKUPAJ	191.116.751	3.9

Številke in indeksi povedo vse.

predstavljamo vam direktorja delte

Po upokojitvi Krničarjeve je mesto direktorja v Delti prevzel **Mirko Žagar**, diplomirani ekonomist, rojen leta 1949. Tako je ta naš največji kolektiv dobil po daljšem obdobju moškega direktorja. Kako se je torej odločil za prihod v Delto?

»Prihajam iz SDK in po službeni poti sem dvakrat obiskal Delto. Prvič 1981 in drugič 1984 leta. Obakrat sem bil navdušen nad urejenostjo tozda in delovne organizacije Labod. Poleg tega sem vedno do sedaj delal v storitvenih dejavnostih in želel sem si končno spoznati tudi proizvodnjo.«

— **Delta je imela lani precej težav. Kako gledate na ta nihanja?**

»Bil sem seznanjen s težavami, ki pa se jih nisem ustrašil. Nisem še dovolj dolgo med vami, da bi jih lahko sam analiziral. Menim pa, da so bile vprecejšnji meri odraz zamenjave generacij, saj šivilja za strojem potrebuje določen čas, da delo obvlada. Poleg tega je tudi splošna situacija težka, in eno z drugim povzroči nihanja. Menim pa, da je Delta zdrav in sposoben kolektiv in da je pred njim bodočnost. Skušal bom delovati tako, da se bomo razumeli in da bomo skupaj dosegli lepe rezultate. Zavedam se, da sam ne morem ničesar storiti, da je za vsem le strokoven tim. Vendarle pa bom s svojim zgledom in z vsemi svojimi močmi prispeval kar največ.«

— **Pa to, da smo izrazito ženski kolektiv, ste imeli po tem kaj pomslekov?**

»Sploh ne, saj sem ženske družbe navajen. Delal sem v gostinstvu, ki je zelo ženska dejavnost in tudi kasneje sem bil ponavadi v ženskih kolektivih. Ne nazadnje imam tudi doma le ženske, ženo in tri hčerke. Res pa je, da narekuje ženski kolektiv še nekatere specifične naloge. Ni vseeno, ali je urejeno varstvo otrok, kako je s stanovanjem, z zdravjem v družini... To so občutljiva vprašanja, ki imajo v ženskem kolektivu še bolj poudarjeno vlogo.«

— **Izhajate iz Bele krajine. Kako ste prišli v ptujski konec?**

»Doma sem iz Damelj pri Vinici. V naši družini je 7 otrok in vsem so starši zagotovili poklic. Najprej sem v Novem mestu končal gostinsko šolo, kasneje pa sem ob delu končal najprej srednjo, nato 1. in tudi 2. stopnjo ekonomije. V Ptuj pa me je 1973. leta pripeljala žena, ki je domačinka.«

— **Velikokrat smo slišali pripombe, da je Delta sicer delaven in uspešen kolektiv, vendar je z osebnimi**

Mirko Žagar

dohodki vedno na dnu v občini. Kako gledate na to?

»Menim, da je moja prva naloga zagotoviti primerne delovne rezultate, plan. Če bo to konstantno doseženo, bo seveda tudi osebni dohodek primernejši in s tem se uredi še vrsta težav. Kot sem že dejal, tu nisem sam, tu je strokovni tim. Dograjevati bomo morali kvaliteto, pa še kaj. Moje metode dela slone na tovarištvu, na spoštovanju sleherne osebnosti. Ne želim in ne bi mogel delovati s pozicije moči, s poudarjajem hierarhije. Seveda pa je tudi v takih odnosih predvsem red in disciplina, vendar poudarjam, ne prisiljena, ampak spontana. Upam, da mi bo uspelo vzpostaviti take odnose. Ob moji kandidaturi sem imel podporo v občini in ker sem prvi direktor v naši občini, ki je bil potrjen s tajnim glasovanjem, menim, da tudi kolektiva. Tega sem bil vesel in upam, da bo tako tudi ostalo.«

L. J.

pogovori s pripravniki

Pred nedavnim je večje število pripravnikov opravilo pripravniški izpit. Kaj menijo o pripravništvu, o programih, o delu, s katerim se v tem času spoznava... o vsem tem smo pokramljali z mladimi, ki so pravkar stopili iz pripravniške dobe v »pravo« delo:

Nataša Fortuna, Temenica: »Končala sem 3. stopnjo šolanja, in sicer v Sevnici. Leto dni sem bila študentka Laboda. Moram reči, da je bilo pripravništvo zame precej resna zadeva in dokaj naporena. Program je sicer dobro zastavljen, vendar v mojem primeru ni bil dosledno izpeljan. Zato nekaterih faz nisem prešla,

čeprav lahko rečem, da sem v glavnem spoznala vse delo v Temenici. Ta praktični del pripravništva je še kako dobrodošel, na šoli nismo dobili vsega potrebnega znanja. Več ali manj smo šivali ene in iste stvari, zato marsičesa nisem znala in še veliko se bom morala učiti. Nič manj težak in resen pa ni bil splošni del.« Dodajmo še, da se Nataša vozi v Trebnje iz Žužemberka in da mora vsak dan ob 4. zjutraj pokonci, da pride na delo ob sedmih. Seveda mora ure »poloviti«. Dela na likanju, pri čemer se bo, kot sama pravi, morala še marsičesa naučiti.

Polona Zorc, Temenica: Končala je 4. stopnjo izobrazbe, in sicer v Ljubljani. Tudi Polona je bila zadnje leto šolanja študentka tozda Temenica. Meni, da se je v šoli precej naučila in da dokaj obvlada šivanje. Praktičnega pouka so imeli dovolj, šola pa je tudi dobro opremljena. Več težav pa je imela pri teoretičnem delu. »Marsikaj, kar sem slišala na naših torkovih krožkih, ki jih je z nami imela poslovna sekretarka tozda Temenica, je bilo zame novo. Vidim, da smo pri samoupravi povsem nevedni, da nas v šoli niso kaj dosti naučili. Šele sedaj mi postaja jasen delegatski sistem, naloge in dolžnosti delegata, vloga delavskega sveta itd.« Za pripravništvo meni, da je potrebno. Zadovoljna je z mentorico, ki ji je tudi veliko pomagala, čaka pa, da bo na delu še več šivala; sedaj je na medfaznem likanju.

Mihaela Blažič, Ločna: »V Metliki sem končala 4. stopnjo šolanja, sedaj pa opravljam še diferencialne izpite za 5. stopnjo; pet jih je že za mano, dva mi še manjkata. Dve leti sem bila Labodova študentka. Od šolanja se še nisem poslovila, ker sem se vedno rada učila in me delo v konfekciji veseli in zanima. Zato lahko rečem, da sem se v šoli dosti naučila. Če človek sam pokaže zanimanje, lahko veliko odnese. Že v času pripravništva sem dosegala primerne rezultate, zadnje mesece je bila moja norma med 80 in 90% ali pa tudi več. Pripravniški izpit mi ni delal težav, zdi pa se mi, da sem se po njem morala v enem tednu kar občutno postarati. Sem med delavkami, ki imajo resne pogovore, velike skrbi, odvisne so od svojega dela... in vse to je zelo drugače od šolskih pogovorov in tudi od tistih, ki smo jih imele pripravnice med seboj. Želela bi si, da bi mladinska organizacija v Ločni bila bolj delavna, bolj živahna, saj je nekaj mladih, ki imajo veliko idej.«

Jožica Opara, Ločna: »V Ljubljani sem končala triletno šolo, študentje nisem imela. Lahko rečem, da mi je šola veliko dala na področju praktičnih znanj, manj pa v teoretičnih, predvsem v samoupravi. Veliko smo šivali in izdelovali cele izdelke sami. Zato mi je splošni del pripravniškega izpita pomenil večjo težavo. Pri tem nam je bila v veliko pomoč inštruktorica, ki je poskrbela za gradivo in za to, da nam je bilo to jasno. Sedaj, ko je tudi to za mano in sem že na pravem delu,

Te dni so bili po naših tozdh pripravniški izpiti. Na posnetku je skupina deklet, ki so vse opravile izpit in za katere pravijo inštruktorica Fanika Zupančič in vsi odgovorni v tozdu Ločna, da so zares odlične. Tudi ostali tozdi se lahko pohvalijo z zares pridno in prizadevno generacijo, ki je pravkar zaključila pripravništvo.

sem zadovoljna. Normo — je videti — bom dosegla čez 100% in sem zares zadovoljna.«

Marta Uršič, Delta: »Po končani štiri letni srednji tehnični šoli v Mariboru sem pripravništvo opravljala v tozdu Delta. Spoznala sem ga tudi med prakso, čeprav nisem bila štipendistka. Mislim, da je šest mesecev pripravništva kar potrebno, saj človek marsikaj spozna. Zame pripravništvo sicer ni bilo težko, sem pa spoznala marsikaj, česar prej nisem vedela ali znala. Sedaj opravljam delo brigadirke 3 in veliko se bom morala še naučiti. Predvsem s področja organizacije dela in podobnega, nimam znanj, ni literature, je le praksa.«

Brigita Rojko, Delta: »Po 3-letni šoli v Mariboru, kjer smo se seveda največ učili predvsem šivanja, sem pripravništvo opravila v Delti. Mislim, da je 6 mesecev, kolikor traja pripravniška doba, malo, toliko novega se mora človek naučiti. V šoli smo osvojili osnove, posamezne faze pa sem spoznavala v Delti. Tudi hitrosti ne pridobi človek tako hitro, zato pride pripravništvo še kako prav. V pomoč nam je bila mentorica in inštruktorica, ki smo jo lahko spraševale prav vse.«

Irena Zadravec, Tip—Top: »Končala sem 4. stopnjo šolanja v Ljubljani.

Pripravniška doba mi je veliko koristila. Sama ne bi mogla osvojiti vseh zahtev, ki jih prinaša delo v proizvodnji.

Tip—Top sem sproti spoznavala, saj sem bila dve leti štipendistka, toda v sami pripravniški dobi sem se z delom zares dobro spoznala. Sedaj, ko je izpit za menoj, se bom trudila, da bom dosegla čim boljše rezultate. Pravzaprav zame ni spremembe med prej in sedaj. Vedno se je treba truditi in delati.«

Martina Jakopin, Tip—Top: »Vsa tri leta šolanja sem bila štipendistka Tip—Topa. Mislim, da je pripravništvo še

kako potrebno in koristno. Pravzaprav se šele tu naučiš dobro šivati, saj smo v šoli osvojili osnove, več pa ne. Premalo časa je v šoli za praktično delo. Zato se šele v pripravništvu in še kasneje naučiš prijemov, hitrosti. Sicer pa je bil zame teoretični del težji od praktičnega.«

Valentina Prašnik, Zala: »Vsa tri leta šolanja sem bila štipendistka Zale. Med prakso sem tozdz spoznala le delno, v pripravniški dobi pa sem dobivala različna dela, da sem začela obvladovati vse faze pri posameznem izdelku. Šola mi je dala kar veliko znanja, toda samo delo ga še poglobi, spoznaš malenkosti, ki so prav tako pomembne, in naučiš se delati hitro. Šest mesecev pripravništva, menim, je kar primerna doba. V tem času smo imele pripravnice v Zali mentorico, ki nam je veliko pomagala.«

Lidija Cvetko, Libna: »Triletno šolo sem končala v Ljubljani, leto dni sem bila tudi štipendistka Laboda. Po mojem mnenju nam je dala šola kar precej znanja, saj smo morali cel izdelek — od krojev dalje — sami izdelati. Le prakse je bilo premalo. To pa pridobi človek z delom. Pripravniška doba je kar lepo minila, le začetek je bil težak. Lahko bi rekla, da je bil splošni del izpita celo težji kot strokovni. Normo sem iz mesec v mesec bolj dosegala, zato upam, da pri delu tudi ne bom imela težav.«

Sonja Fridelj, Libna: »V Sevnici sem obiskovala triletno šolo in sem tekstilna konfekcionarka 2. Po mojem mnenju sem se v šoli kar veliko naučila. Kljub temu pa je seveda pripravniška doba zelo potrebna. Zame je bil težji splošni del izpita, saj se v praktičnem dobro znajdem. Rađa imam natančnost, dorečenost, kar je v praktičnem delu na dlani, v splošnem pa je vse širše. Sedaj delam v likalnici in sem zadovoljna.«

V Tip-topu so se zbrali štipendisti, natančneje, štipendistke. Dve štipendistki ima Tip-top na 7. stopnji, dve na 5. stopnji in kar 26 štipendistk na 4. stopnji. Poleg tega se dve njihovi delavki šolata ob delu za tekstilno-konfekcijskega tehnikarja. Posveta, kjer je beseda tekla o šolanju, povezavi s tozdom, višini štipendij, o šolskih programih in še čem, se je udeležil tudi predsednik konference ZSMS občine Bežigrad. Povabil je naše štipendistke, da se udeležijo tudi ustanovnega zbora kluba štipendistov te občine. Povejmo, da je marec tudi mesec bežigradske mladine. Kako zares jemljejo naše štipendistke povezavo s tozdom, je dokazala tudi udeležba, saj sta upravičeno manjkali le dve dekleti.

labod

RAZPIS

Tako kot lani bomo delavci Laboda tudi v letu 1988 koristili večji del letnega dopusta v juliju, zato bomo tudi letovali lahko le v tem mesecu.

Glede na zamik letnih dopustov posameznih tozdov in DSSS bomo lahko letovali v treh izmenah, izmene pa so desetdnevne.

V prvi izmeni, v času od 30. 6. do 10. 7., bodo lahko letovali delavci tozdov Ločna in Delta v pretežni meri, tozda Commerce in DSSS pa le delno.

V drugi izmeni, v času od 10. 7. do 20. 7., bodo delno lahko letovali delavci vseh tozdov in DSSS.

V tretji izmeni, v času od 20. 7. do 30. 7., bodo lahko letovali delavci tozdov Libna, Temenica, Tip-top in Zala v večjem številu, tozda Commerce in DSSS pa v manjšem številu.

Izven julija lahko letujejo tudi delavci DO Labod, ki bodo na porodniških dopustih ali daljših bolniških odsotnostih, seveda če jim bo to dovoljeno s strani zdravstvenih služb. Priporočamo, da se poslužujejo terminov v času pred 30. junijem in v času od 29. 8. dalje. V navedenih terminih bo možno letovati le v naših lastnih počitniških objektih.

Tudi upokojenci naše DO imajo na voljo za letovanje le naše lastne kapacitete v Nerezinah in Savudriji, in sicer v času do pričetka rednih izmen, to je do 30. junija in od 29. avgusta dalje. Mlajšim upokojencem, ki imajo šoloobvezne otroke, bomo poskušali zagotoviti letovanje v mesecu avgustu v naših objektih.

Počitniško naselje v Nerezinah bo redno poslovalo od 22. 4. do 2. 10., torej bomo lahko letovali tudi za prvomajske praznike; zato ne pozabite oddati prijavnice do navedenega roka.

V domu v Savudriji za prvomajske praznike ne bo možno letovati zaradi načrtovanih vzdrževalnih del.

Za poletno letovanje v letošnjem letu smo pripravili še bolj pestro ponudbo počitniških apartmajev ob jadranski obali kot v lanskem letu.

Poleg naših kapacitet v Nerezinah in Savudriji (tudi prikolicice) bomo imeli na voljo še počitniške kapacitete, ki smo jih najeli pri turističnih agencijah Kompas in Istraturist. Ti apartmaji so na Cresu (mesto Cres), Pagu (mesto Novalja), Krku (naselje Malinska-Porat, Rabu (mesto Rab), Pašmanu (mesti Pašman in Kraj), Hvaru (mesto Jelsa), v Pirovcu, Biogra-

du na moru in Filip Jakovu Zadru — Borik in Novigradu.

V zgoraj nevedenih krajih imamo od dva do šest apartmajev, razen v Nerezinah, kjer jih imamo 26. Apartmaji so tri, štiri in petposteljni, največ pa je štiriposteljni.

Naše lastne apartmaje več ali manj vsi poznamo, pa vseeno naj povemo, da je od 26 apartmajev v Nerezinah 6 garsonjer, ki imajo po 2+1 ležišče. Ostali apartmaji imajo 4+2 ležišča in le toliko letovalcev lahko letuje v posameznem apartmaju. V Savudriji sta dva apartmaja s po 4 ležišči in 1 apartma s 5 ležišči. Prikolici imata po 4 ležišča (imata baldahine).

Najeti apartmaji so povečini v privatnih hišah. Vsi so prve kategorije. Kategorizacijo opravijo inšpekcijske službe, zato si upamo reči, da bodo brezhibni. Če je apartma triposteljni, mora imeti spalnico z dvema ali tremi ležišči, dnevni prostor oz. jedilnico, kjer je povečini tretje ležišče, kuhinjsko nišo z vsem pripadajočim inventarjem in opremo ter toaletni prostor. Štiriposteljni apartmaji imajo po dve spalnici s po dvema ležiščema in ostale prostore, petposteljni apartma ima ravno tako dve spalnici s po dvema ležiščema, peto ležišče pa je običajno v dnevnem prostoru. Tu še enkrat poudarjamo, da lahko letuje v naših lastnih objektih in najetih le toliko oseb kot je ležišč.

Za letovanje v letošnjem letu razpisujemo tudi letovanje s polpenzijskimi uslugami. Tako bomo lahko letovali na otoku Brač v Sutivanu. Bivanje bo v zasebnih dvoposteljnih sobah. Prehrana, zajtrk in večerja, kakor tudi vse rekreativne, športne, in družabne dejavnosti bodo v Kompasovem klubu v KAVANJINOVIH DVORIH.

Polpenzijsko letovanje je organizirano tudi na Hvaru (v mestu Hvaru) v hotelu Bodul in na Korčuli (v mestu Prižba) v hotelu Alfir.

Tudi letos bomo lahko letovali v **Domu Panorama na Ljubelju**, v času od 15. 7. do 14. 8., če bo le toliko prijav, da se bo splačalo dom odpreti.

Na izrecno željo delavcev, ki bi želeli letovali tudi v Crnogorskem primorju oz. v južni Dalmaciji, pa bomo organizirali letovanje tudi na tem področju.

Rok prijav za letovanje je 13. 4. 1988

Prijavnice, ki ste jih prejeli skupaj z glasilom, pravilno, popolno in zeleno izpolnite in jih oddajte poslovnim sekretarjem v tozdih, delavci DSSS pa oddajte prijavnice v splošno službo. V splošno službo morajo oddati prijavnice tudi vsi upokojenci DO LABOD, kakor tudi tisti delavci, ki žele letovali v terminih izven kolektivnih dopustov. Prav tako morajo oddati prijavnice v splošno službo vsi zainteresirani za letovanje v času prvomajskih praznikov in vsi, ki bi želeli letovali v domu Panorama na Ljubelju.

Cene letovanja in plačilni pogoji

Na podlagi sprejetih cen stroškov letovanja v naselju Počitniške skupnosti Krško v Nerezinah in po našem usklajenem predlogu je odbor za počitniško dejavnost DO LABOD potrdil cene za letošnje leto: za letovanje v Nerezinah, Savudriji, o prikolicah in na Ljubelju je cena 3000 dinarjev dnevno po osebi, ne glede na starost in termin. Poleg tega se plača še

turistična taksa, katere višina trenutno še ni znana (od 500 do 800 dinarjev dnevno za odrasle osebe). Za letovanje v najetih apartmajih na Cresu, Krku, Rabu, Pagu, Pašmanu, v Zadru, Biogradu, Boriku, na Hvaru, v Pirovcu in Novigradu je cena 3500 dinarjev po osebi, ne glede na starost ter turistična taksa, katera pa tudi še ni znana. Navedene cene veljajo za delavce, zaposlene v DO Labod, za vse upokojence DO Labod in za vse nepreskrbljene družinske člane. Za družinske člane se upoštevajo otroci (tudi izvenzakonski), zakonski partnerji delavca in partner delavca v izvenzakonski skupnosti, če ta traja več kot dve leti. Cena letovanja za ostale soletovalce, to je za preskrbljene družinske člane in ostale, je enkrat večja in sicer za Nerezine, Savudrijo, prikolicice in Ljubelj 6000 dinarjev dnevno po osebi, ne glede na starost in termin, ter najetih apartmajih 7000 dinarjev dnevno. Poleg tega se plača še turistična taksa.

Za soletovalce in preskrbljene družinske člane, ki so zaposleni v katerikoli DO ali ustanovi, ki je članica Počitniške skupnosti Krško, je višina plačila za letovanje enaka kot za naše delavce, vendar to velja le za letovanje naših lastnih počitniških kapacitet.

Kakšne bodo cene za letovanje oz. za koriščenje polpenzijskih uslug v Sutivanu na Braču, Alfirju na Korčuli in Bodulu na Hvaru še ni

podrobno znano. Predvidena cena za Sutivan je 10.000 dinarjev dnevno po osebi in turistična taksa. Bivanje na Hvaru in Korčuli bo nekoliko dražje in sicer približno 12.500 dinarjev dnevno po osebi in turistična taksa po tarifi, ki bo znana pozneje. Te okvirne cene so le za delavce in njihove družinske člane.

Interesenti za koriščenje uslug polpenzijske bodo lahko dobili točne cene v prvih dneh po izidu našega glasila v splošni službi DSSS.

Letovalcem, ki bodo letovali v najetih apartmajih, ni potrebno jemati s sabo posteljnine in brisač. Ti apartmaji imajo še tudi nekaj drugih ugodnosti, zato je cena za nekaj dinarjev višja. Prav tako so opremljene tudi sobe za polpenzijske usluže, s tem, da imajo ti letovalci tudi zajtrk in večerjo. Tisti gostje, ki bodo letovali v najetih apartmajih preko Kompas, bodo imeli 50% popust pri organiziranih izletih, katere pripravljajo Kompasove poslovalnice in klubi ob Jadranu. Izleti so po Jadranskem morju, otočju, mestih na obali in tudi v notranjosti. Vsak teden je tudi vožnja do Ancone v Italiji. Delavci Laboda, ki bodo letovali v počitniškem naselju v Nerezinah, bodo na recepciji naselja ob odhodu plačali le turistično takso za letovalce, ki so jo po zakonu dolžni plačati. Ostale stroške letovanja bodo plačali v treh zaporednih obrokih od akontacije OD za mesec junij, julij in avgust. Letovalci, ki bodo letovali v na-

jetih apartmajih v Savudriji, prikolicah in Panoramah bodo plačali vse stroške skupaj s turistično takso v treh obrokih. Upokojenci in ostali koristniki naših lastnih kapacitet bodo stroške letovanja plačali v enkratnem znesku po izstavitvi računa nastalih stroškov v predpisanem roku. Tako bodo tudi oni plačali v naselju — velja za Nerezine. Upokojencem bomo račune izstavili v mesecu septembru ali oktobru. Opozorjamo, da če delavec ne letuje v dodeljenem terminu in ni pravočasno odpovedal letovanja, se mu stroški letovanja zaračunajo, le brez turistične takse. V času glavne sezone, to pa je od 25. junija do 4. septembra, se apartmaji plačajo najmanj za toliko oseb, kot je to določeno ob dodelitvi. Če je letovalcev več, se plača letovanje po dejanski zasedbi.

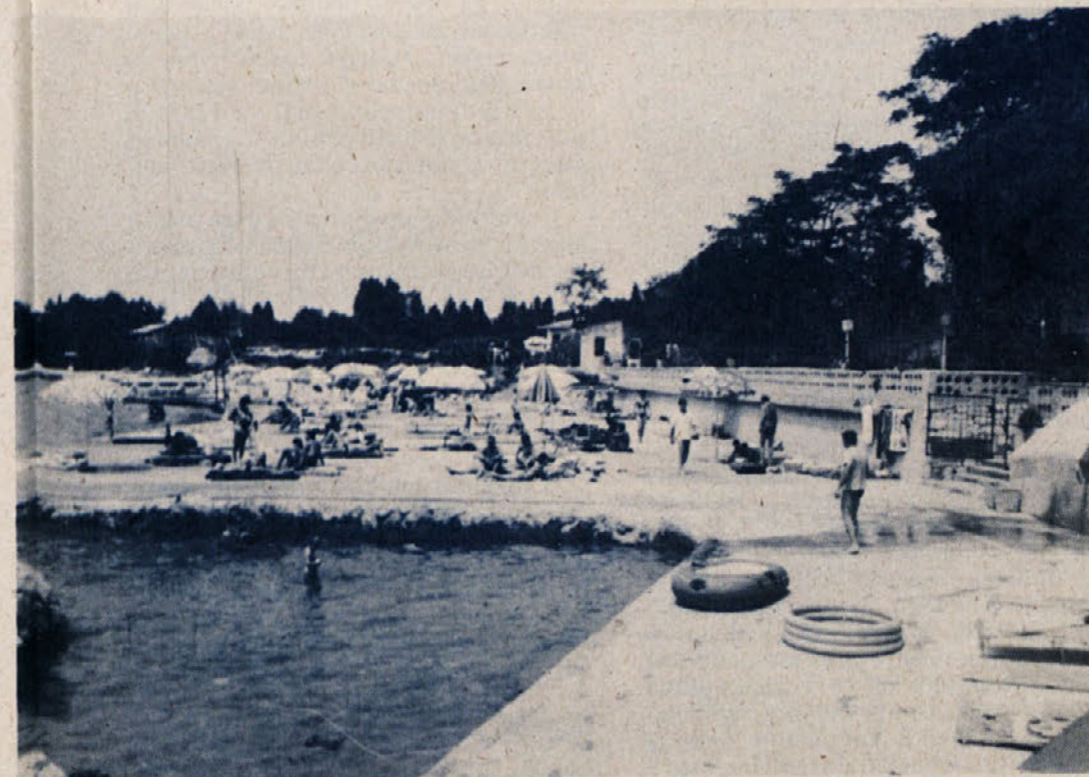
V apartmajih v Nerezinah lahko letuje največ šest oseb, v garsonjerah pa tri osebe. V Savudriji lahko letuje po 5 oseb v stanovanju 1 in 2, v stanovanju 3 največ šest oseb, v najetih apartmajih pa toliko, kolikor bo po seznamu, ki ga bodo tozdi dobili z dokončno razdelitvijo apartmajev. Prosimo, da upoštevate navodilo na prijavnici in da boste resnično izpolnili vse rubrike in variante. Le take prijavnice bomo upoštevali pri nadaljnjih obravnavah. Letovalci bodo le tisti, ki bodo napisani na spremljanih dokumentih za letovanje.

Letovalci bodo pravočasno obveščeni o agencijah in birojih, kjer se bodo javljali ob prihodu na letovanje. V eni izmed prihodnjih števil našega glasila bomo na kratko predstavili tudi vse nove kraje, kjer bomo letos letovali.

Za vse ostale nejasnosti v zvezi z letovanjem se lahko obrnete na splošno službo DSSS v Novo mesto.

Odbor za politično dejavnost

Pripravil:
Jože Muhič

LABOD
Tovarna oblačil
NOVO MESTO

PRIJAVA ZA LETOVANJE

Ime in priimek: .....

Stalno bivališče: .....

TOZD oz. DSSS: .....

Prosilci za dodelitev letovanja morajo biti vpisani v spodnji rubriki pod zaporedno številko 1 (na vrhu seznama). Opozarjamo, da so veljavne samo tiste prijavnice, ki imajo izpolnjene vse rubrike. Torej, bodite natančni in dosledni pri izpolnjevanju!

Zap. št.	Ime in priimek	Sorodstvo razm. s prosilcem	Zaposlen pri	Datum rojstva

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

9. ....

Glede na to, da imamo letos na voljo veliko različnih krajev za letovanje, tudi samo s po nekaj apartmaji, navedite vsaj tri možne lokacije in termine letovanja. Če bo le mogoče, bomo ustregli vašim željam.
Kraj letovanja:

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Želen termin letovanja za tiste, ki imajo možnost prilagajanja:

od ..... do ..... ali od ..... do .....

Izjavljam, da mi lahko obračunate stroške letovanja v treh obrokih in sicer pri akontaciji OD za mesec junij, julij, avgust.

Upokojenci in drugi uporabniki plačajo stroške letovanja na podlagi izstavljenega računa. Prijavnice oddajte v tajništvo tozda ali v splošni službi DSSS najpozneje do 13. aprila 1988.

V ....., dne 1988

Lastnoročni podpis:

informativni dan

Zanimanje za naše delo je veliko

Letošnji informativni dan za mlade, ki se po končani osemletki ali srednji šoli odločajo za poklic, je mimo. Kako je potekal na ljubljanski šoli za konfekarje, poročča **Ana Milena Gašperič**, poslovna sekretarka tozda Tip—Top, ki se je kot predstavnica Laboda udeležila informativnega dne na tej regijski šoli. »Na šoli so razpisali 150 mest v prvih letnikih za 3. in 4. stopnjo izobrazbe ter 30 mest v prvih letnikih za 3. in 4. stopnjo izobrazbe ter 30 mest — to je en razred — za skrajšani program. Zanimanje za ta poklic je kar precejšnje, saj je bilo skupaj — učencev in staršev — na informativnem dnevu okoli 300. Tako je videti, da bo šola vsa razpisana mesta popolnila. Žalostno pa je, da je letos — po podatkih skupnosti za zaposlovanje — razpisanih kar 30 odstotkov štipendij manj in znotraj tega zmanjšujemo število štipendistov tudi mi. V Tip—topu smo jih na primer prejšnja leta razpisovali 15, sedaj pa le še 10. Odločitev pa izhaja tudi iz dejstva, da nismo mogli vedno vseh razpisanih štipendij tudi podeliti. Menim, da so informativni dnevi zelo dobrodošla oblika seznanjanja mladih z bodočim šolanjem in poklicem. Zato bi se morali vsi naši tozdi udeležiti teh dnevov in posredovati mladim čim več informacij o delovni organizaciji, tozdu, delu... o vsem, s čimer se bodo kasneje srečevali.«

problematika in uspehi industrijskih prodajaln labod

Poslovno leto se je izteklo, pa moramo tudi zaposleni v trgovini pri Labodu narediti pregled našega, za preteklo leto zelo uspešnega poslovanja.

Pregled našega poslovanja začnemo s kadrovsko zasedenostjo v industrijskih prodajalnah Labod, kjer je kar zadovoljivo v prodajalni CML Ljubljana, Ptuj in Krškem, v prodajalni v Novem mestu pa imamo eno delovno mesto (prodajalec—blagajnik) nezasedeno. To nam povzroča dosti

problemov v sami prodajalni, kar moti delo v izmenah. Tu moramo pripomniti, da imajo zaposleni v Novem mestu najslabše pogoje za delo v primerjavi z ostalimi prodajalnami, dosegajo pa največji promet na zaposlenega.

Kar se tiče organizacije dela, mislim, da je ta zadovoljiva v CML, Ptuj in Krškem, medtem ko bo treba v Novem mestu izboljšati iz zaposlenih maksimum zaradi slabih delovnih razmer. Če samo pogledamo pogoje za delo ob večjih akcijah ali pa v času zaključevanja, ko je v prodajalni ogromno število kupcev, prihaja tudi do primerov, ko pride v prodajalno prodajni referent ali naš zastopnik s svojimi kupci in zahteva od prodajalke, da takoj postreže njegove stranke. Takrat pride do negodovanja predhodnih kupcev, ki jih je stregla prodajalka, s prigovori, ali ni njihov denar enako vreden kot od kupcev, ki jih je pripeljal naš zastopnik ali kdo drug iz prodaje. Na tem področju bo treba nekaj urediti, ker do zapostavljanja kupcev na ta način ne sme prihajati.

Asortiman v naših prodajalnah je po mojem mnenju zadovoljiv v času polne sezone, ob zamenjavah kolekcij, pomlad—poletje, jesen—zima, pa pride do malih nihanj, saj vemo, da naše prodajalne prodajajo 95 odst. Labodovih izdelkov. Hkrati pa ne moremo ob zamenjavi kolekcij dobiti vse robe dobavljene naenkrat, zato je pri nas ta skok bolj opazen kot v drugih prodajalnah, ki imajo več dobaviteljev.

V industrijskih prodajalnah prihaja do nadur pri zamenjavah za časa dopustov, zaradi bolniške, pri sindikalnih prodajah in večjih akcijskih razprodajah, ki smo jih imeli konec lanskega leta. Tu smo imeli več nadur zaradi narave dela, veliko nadur pa smo izkoristili s prostimi dnevi.

Navedimo še nekaj števil: prodajalna Novo mesto je imela v 11. mesecu realizacijo 340.880.596 din ali 4,46% ali 74% celotnega plana, v 12. mesecu 362.626.037 din, indeks 763% ali 79% celotnega plana; prodajalna Krško je imela v 11. mesecu realizacijo 234.475.219 din, indeks 814% ali 107% celotnega plana, v 12. mesecu 146.771.357 din, indeks 587% ali 67% celotnega plana; prodajalna Ptuj v 11. mesecu 141.015.556 din, indeks 445% ali 54% celotnega plana, in v 12. mesecu 173.885.984 din, indeks 5,91% ali 67% celotnega plana. Iz teh števil je razvidno tudi, kako je bila posamezna prodajalna udeležena v akcijski prodaji. In če so bile komu v spotiko nadure, opravljene v tej akciji mislim, da so bile še kako upravičene. Naj samo še omenim, da nam je bila za to akcijo razprodaje obljubljena še dodatna stimulacija, pa je nismo dobili izplačane v višini, ki nam jo je potrdil delavski svet tozda. In to iz gole nevoščljivosti prodaje, skladišča, češ, trgovci bi dobili dobiček. Zaradi tega se čutimo trgovci v Labodu izigrani in užaljeni.

Blago smo konec leta prodajali istočasno na terenu med akcijsko prodajo, po jedilnicah in v prodajalnah. Zato so pokazatelji inventur glede na pogoje za delo dokaj ugodni. Sedaj pa še številke: v prodajalni Novo mesto je

komisija ugotovila manjko 2.907.696 din, v CML Ljubljana je komisija ugotovila manjko 1.264.781 din, v prodajalni Krško manjko 271.342 din, in na koncu še Ptuj, kjer pa je komisija pri primerjavi knjižnega stanja z inventurnim ugotovila višek 755.126 din. Ta se je pozneje zmanjšal za 216.328 din, ker se je ugotovila pomota pri obračunu za tozda Delta. Sedaj boste pomislili: kakšni manjki! Če jih primerjamo z opravljenim prometom, so vsi v mesjah, ki nam jih dovoljuje pravilnik o poslovanju v industrijskih prodajalnah.

In na koncu bi dodal še samo to, da naše prodajalne opravljajo lep promet, da smo na prvem mestu po kupljenih in prodanih kakovostih izdelkov v primerjavi z drugimi kupci in da si na tej osnovi tudi zaslužimo kdaj kakšno javno priznanje in ne samo kritike kot doslej.

TONE KOSTANJŠEK
koordinatorski prodajalen

bucike - tudi naši mlini meljejo počasi

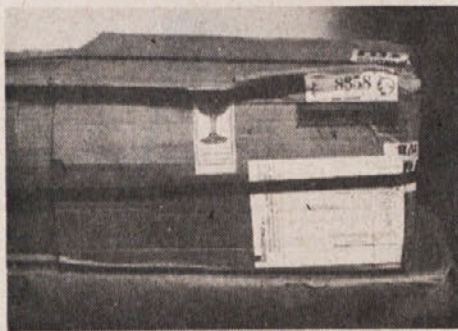
O božjih mlinih v raznih uradih, bolnicah, poštah... se stalno hudujemo, kako počasi da meljemo. Da so birokratski, govorimo, pa še kaj hujšega zabelimo. In imamo primere počasnega mletja tudi pri nas. Tudi nas se je prijel birokratizem, tudi pri nas se določene stvari zelo počasi obračajo. Med drugim je bilo potrebno tudi celo leto in pol, da smo se lotili paketa, ki je sebi in drugim v napoto čakal svojega lastnika:

V skladišču surovin v Novem mestu se je že lep čas potikal paket. Opozoril je nase, ker je na njem na veliko pisalo ZELO NUJNO. In to dvakrat. Datum pošiljke pa sega daleč nazaj — 9. 9. 1986! Torej, kaj tako zelo nujnega se skriva v tem »zgodovinskem« paketu izpred leta in pol. Pošilja ga BIRO STROJ iz Maribora. Paket ni ravno velik, je pa dokaj težak. Zapakiran je vzorno — nič mu ne manjka, ni poškodovan. Skratka, kot nov je. Kdo je to nujno zadevo naročil, kaj se skriva v paketu? Gotovo je zadeva tudi plačana in prav tako gotovo je bila takrat, ko je bila naročena, tudi »zelo nujna«.

Z vodjo skladišča tov. Pepco Kastelic sva paket odprli in notri našli rumene

papirne trakove. Uporabljali smo jih, dokler smo imeli računalnik DARO. Potem smo DARO prodali. Škoda le, da nismo z njo vred prodali ali poklonili tudi teh trakov. Toda ta pošiljka je bila pozabljena, vsaj naročnik je nanjo, v skladišču pa so se na ta paket tudi že navadili. Kajti očitno je motila le slučajno mimoidoče, ki so tudi opozorili na vse skupaj. In ta pozabljeni paket je sprožil odkrivanje drugih, še starejših pošiljk. Tov. Kastelčeva je pokazala na pošiljko, ki je tako stara, da je datum že obledel. V njej so papirne vrečke, podobne tistim, v katerih dobivamo liste za plače. In naprej je nekaj paketov s celjskega AERA. Na nalepki piše SDK Slovenije. Tudi ti paketi še niso odprti, so pa od leta 1984. Leto mlajša je pošiljka iz Informaterja Zagreb. ta je le toliko odprta, a je nekdo pokukal v vsebino. Očitno ni bila prava in tako bloki z rastrom še danes čakajo na naročnika. In če ni ustrezala naročilu, zakaj nismo pošiljke zavrnil?

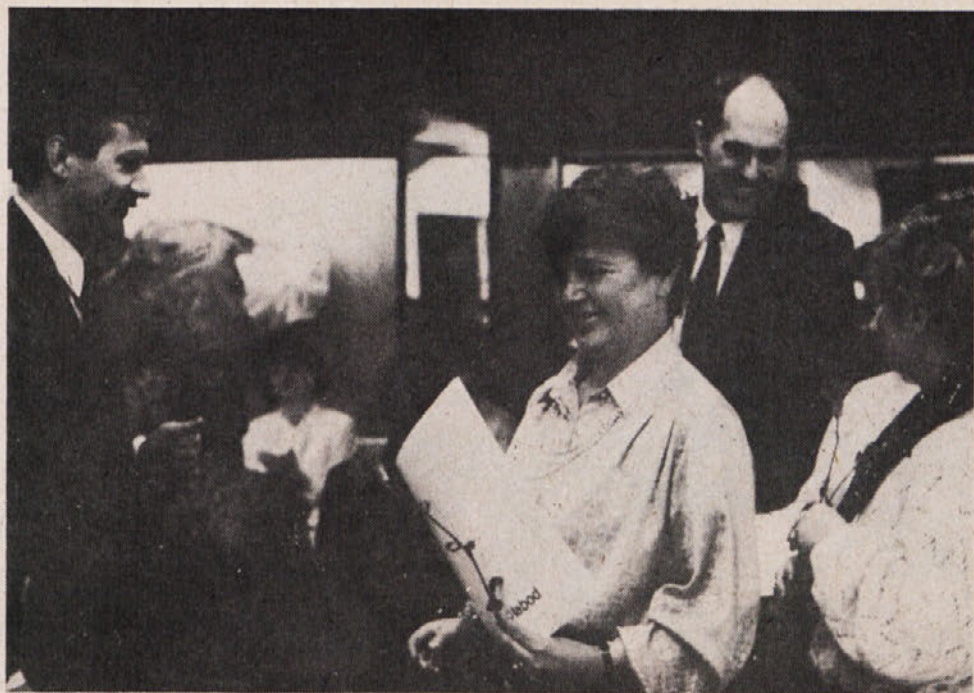

Veliko zakajev se pojavlja s temi »zakladi« v zvezi. Kje so vzroki za tako ravnanje, kaj ne »štima«... Z vso pravico se sprašujemo, kakšna je odgovornost tistih, ki svojega greha niti pogledati ne pridejo, oziroma so nanj kar pozabili. Nič se ne vprašamo, kaj z uporabnim ali z neuporabnim materialom, kar pustimo ga. Da, tudi naši mlini meljejo počasi.

kako smo praznovali

Letos smo v Labodu že 25. praznovali praznik delovne organizacije na 8. marec. Na ta dan podeljujemo priznanja našim jubilejantom, interna priznanja najprizadevnejšim, poslovimo pa se tudi od sodelavcev, ki so se upokojili lani ali v prvih letošnjih mesecih.

Kako smo po tozdi obeležili naš praznik:

Mateja Majerle iz tozda Commerce je letos praznovala 30 let dela.

TIP-TOP in ENOTA COMMERCE:

Pripravili so slovesnost v jedilnici, ki so jo tudi primerno opremili. Za sceno je poskrbela **Sonja Umberger** iz enote Commerce, ki rada priskoči na pomoč s svojimi domiselnimi rešitvami. Po nagovoru ob prazniku naše delovne organizacije sta direktor tozda in predsednik delavskega sveta podelila priznanja, za kulturni program pa so poskrbeli učenci osnovne šole France Bevk. To pa še ni vse. Na stenah jedilnice so imeli razstavo Franeta Smoleta, slikarja ljubitelja iz Ljubljane, ki je tudi stalni sodelavec našega ex-tempora. Predstavljal je dela s teh nastopov in pa slike na temo partizanskih delavnic na Primorskem.

TEMENICA: V Temenici vedno povabijo ob 8. marcu tudi svoje upokojence. Ti so bili zelo navdušeni nad novostmi in nad prijaznostjo svojih nekdanjih sodelavcev, čeprav je Temenica praznovala skromno, tako kot oni to znajo. Za vse je bila pripravljena boljša malica s sladico, dan pa so jim polepšali cicibančki iz bližnjega vrtca, ki so jim pripravili vesel program.

ZALA: Mladinska organizacija tozda Zala je pripravila prisrčen program za praznik delovne organizacije, sicer pa je to potekalo skromno in veselo hkrati. Podelili so jubilejna in interna priznanja ter se poslovili od **Zofije Tušar**, ki se je upokojila pred mesecem dni.

LIBNA: Vtise s proslave v Libni je posredovala **Nenadičeva**, ki je bila — tako kot ostali udeleženci — zelo navdušena. »Vsa pohvala gre organizatorjem, ki so prebili ustaljene okvire praznovanj. Pokazali so veliko domselnosti, iznadljivosti in so s svojim delom pripravili zares prijetno praznovanje. Med gosti so bili predsednik občine Krško, torej tozd zares živi s krajem, direktor pobratene delovne

organizacije iz Bajine Bašte in delegacija iz delovne organizacije. V kulturnem sporedu so nastopili člani skupine Beno Zupančič z izbranim nastopom, praznovanje pa je popestrila razstava izrednih slaščic, pokušina vin in domiselni srečelov.«

DELTA: Predsednica OOS je v govoru opozorila na probleme, s katerimi se danes srečujemo zaposlene žene.

Sledila je podelitev priznanj delovnim jubilejantom in internim nagrajencem.

Tózd Delta podeljuje ob 8. marcu tudi priznanja najboljšim delavcem. Prejeli so jih: v izmeni 100 je to priznanje dobila **Terezija Tetičkovič**, v izmeni 200 **Terezija Mihelič**, v režiji pa **Anica Kokol**. Za najboljšo mladinko je bila izbrana **Marija Hameršek**, za najboljšega družbenopolitičnega delavca pa **Stanko Hriberšek**. Priznanja z **znakami so dobili tudi krvodajalci, in sicer:** za 5-kratno darovanje krvi 5 delavcev, za 10-kratno 5 delavcev, za 15-kratno 4 delavci in za 20-kratno darovanje krvi 2 delavca. V kulturnem programu so nastopili učenci OŠ Tone Žnidarič, moški pevski zbor iz Grajene in otroci naših delavcev. Za prijetno razpoloženje po uradnem delu proslave je poskrbel ansambel Zrelo klasje.

LOČNA, COMMERCE IN DSSS: Na skupni proslavi ob 8. marcu je o sedanjem gospodarskem trenutku govoril glavni direktor in ob tem poudaril vlogo ženske v delovni organizaciji in doma.

Poudaril je tudi, da 8. marec praznuje Labod kot svoj praznik že 25. leto, torej je to že pravi jubilej simbolične obeležitve dvojnega praznika. V nadaljevanju nas je navdušil s svojim nastopom Rifle kot Švejk, ki se še kako spozna na naše skupne poti in stranpoti. Svoje je dodal simpatični trio Novina, oče in dva sinova, ki so s svojim nastopom ganili in navdušili.

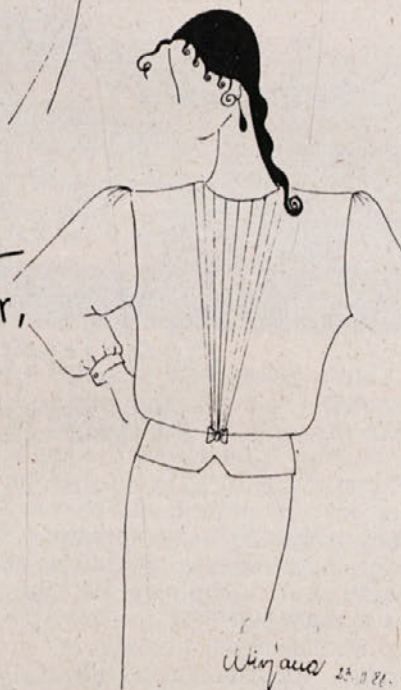
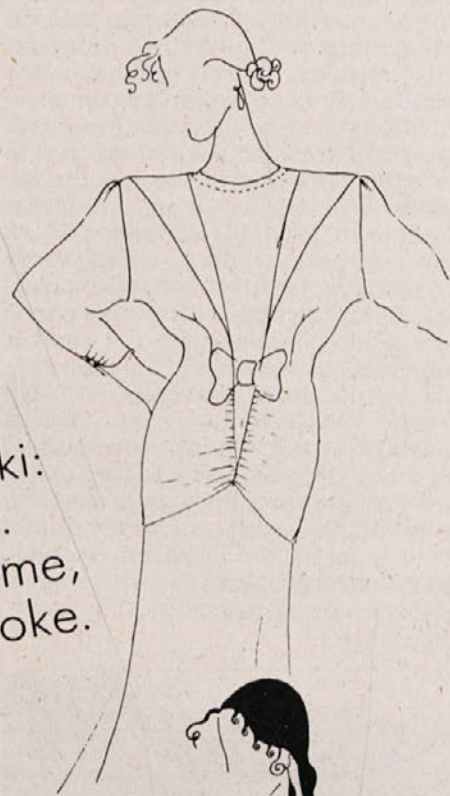

Ivan Minatti
PRVA POMLAD

Spomladi so dekleta kot oblaki:
vihrave, kuštrave so in visoke.
Mežikajo, porednice, prek rame,
a seči sme le veter jim pod roke.

Zibaje z boki, drzne, razigrane
– kot lastovke, ki jih je luč opila –
po cestah frfotajo. Da sem veter,
kako visoko bi jim dvigal krila!

Minatti 25.11.88.

Ob prazniku delovne organizacije se poslovimo od sodelavcev, ki so se upokojili lani ali prve mesece letošnjega leta. Posnetek je s slovesnosti v Novem mestu.

Spoštovani!

Ob odhodu v pokoj, čutim svojo dolžnost, da se vam zahvalim za dolgoletno sodelovanje, predvsem za zaupanje.

V prijetnem spominu bom ohranil prijateljsko in prirodno vsebino naših poslovnih srečanj, ki so pogojevala izredno uspešno sodelovanje.

Za vse: najlepša hvala!

Želim, da se to prisrčnost in zaupanje nadaljuje tudi v prihodnje – v skupnem interesu partnerjev.

Še veliko novih uspešnih rezultatov!

Prijateljski pozdrav!

Sojer Gabrijel

bolniška malo drugače

Gripa nas je ponovno položila v posteljo. Veliko ljudi je zbolelo, vlegli pa se niso. Neumnost, bi rekli, saj s tem škodujejo sebi in okolici. In zares s svojim kihanjem, kašljanjem, temperaturo, gripoznostjo trosijo to bolezen okoli sebe, sami pa s še toliko truda ne morejo in ne morejo polno delati. Nekaj teh je med tistimi, ki nikoli nočejo v bolniško. To je pravzaprav lepo, saj se stalno pritožujemo, da je bolniška visoka. Toda zakaj je visoka? Če gre za bolnega človeka, se ta mora pozdraviti! In danes govorimo o teh, ne pa o tistih, ki izkoriščajo bolniško in zbolevajo kadarkoli, zaradi takih in drugačnih vzrokov. In zaradi teh se zgodi, da zares bolan človek ne dobi niti potrebnih treh dni, da bi se pozdravil. Nikoli ni hodil okoli zdravnika, nikoli ni imel časa za to, da bi se vlegel, toda ko je prehudo, se ne da več. Tudi tako trmastega vztrajneža bolezen pripelje do zdravnika. Ta pa ima gnečo, kak ne, vse je bolno. Ima tudi svoje »norme« in »priporočila«. Kajti povsod je posredi denar. In tega za zdravstvo ni. Pa tudi delovne organizacije nimajo denarja za bolniške. Zato je treba biti previden. In v tej previdnosti pade skozi človek, ki gre k zdravniku v skrajni sili. Malo da naj poleže popoldne, pa bo šlo (če je šlo do sedaj). In potem ne boli samo gripozno stanje, boli tudi dejstvo, da ti nihče ne zna, noče ali ne more prisluhniti.

rezultati 6. labodovega veleslaloma

mlajše pionirke do 10 let:

1. Neva Kebe, DSSS	57,98
2. Daša Kebe, DSSS	59,82
3. Danila Urek, DSSS	1.08,26

mlajši pionirji do 10 let:

1. Nino Popadić, COMMERCE	46,03
2. Davor Jerin, DSSS	1.02,21
3. Tone Blažič, DSSS	1.07,08

ženske od 40 do 50 let:

1. Marica Podobnik, ZALA	44,73
2. Marica Praznik, COMMERCE	49,76
3. Jožica Šubic, ZALA	58,19

Največ aplavza so seveda poželi najmlajši smučarji, ali natančneje, smučarke, ki jih vidimo tudi na posnetku. (Foto: Kopina)

ženske od 28 do 40 let:

1. Majda Likar, ZALA	47,41
2. Tatjana Humar, ZALA	47,58
3. Marjetka Hrovat, LOČNA	48,72

mladinke od 15 do 27 let:

1. Mirjam Podobnik, ZALA	41,04
2. Mateja Podobnik, ZALA	41,77
3. Marta Hadalin, ZALA	46,34

pionirke od 10 do 14 let:

1. Sandra Voglar, DELTA	44,17
2. Mojca Kum, COMMERCE	47,74
3. Patricija Kostrevc, LIBNA	48,26

moški nad 50 let:

1. Edo Komočar, LIBNA	43,70

moški od 40 do 50 let:

1. Stojan Kacin, ZALA	37,36
2. Marko Šubic, ZALA	38,97
3. Ljubo Humar, ZALA	41,01

moški od 28 do 40 let:

1. Božo Hrovat, COMMERCE	36,78
2. Janez Erpe, LOČNA	37,68
3. Roman Čarli, ZALA	37,73

mladinci od 15 do 27 let:

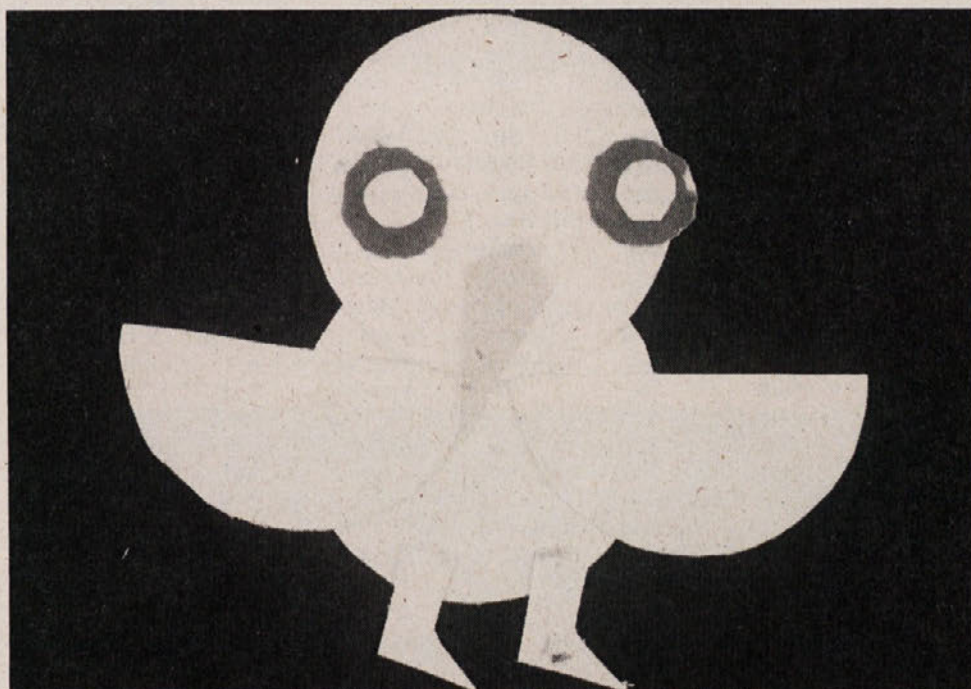
1. Boštjan Brus, ZALA	36,15
2. Branko Primožič, TEMENICA	36,99
3. Franci Povše, LOČNA	37,10

pionirji od 10 do 14 let:

1. Igor Kokolj, DELTA	40,45
2. Robi Hrovat, COMMERCE	41,68
3. Andrej Šimc, LOČNA	41,84

EKIPNA RAZVRSTITEV:

	točk
1. TOZD ZALA	125
2. TOZD COMMERCE	110
3. TOZD LOČNA	76
4. TOZD LIBNA	73
5. DSSS	70
6. TOZD DELTA	65
7. TOZD TEMENICA	20

S tako prisrčnimi ptički so nam čestitali otroci iz vrtca Ločna, ki vedno pripravijo prijetna presenečenja za delavke Laboda.

smučanje na zelenici

Tudi letos smo organizirali smučanje na Zelenici. Udeležba je bila zelo številna. Bil nas je kar 48. Tečaja nismo organizirali, ker ni bilo dovolj zanimanja, zato smo se le prosto smučali. Smučišča so bila zelo lepo urejena, vse naprave so delovale, snega dovolj, zato je bila smuka zelo prijetna. Pohvaliti moramo tudi žičničarje, s katerimi smo že stari znanci, ki so bili zelo prijazni.

Prihodnje leto bomo organizirali tudi tečaj, seveda če bo zanimanje.

Vsako leto raste zanimanje za smučanje, zato nas je vedno več. Med nami je tudi veliko nesmučarjev, ki pa se tudi prijetno počutijo na Zelenici, saj se vsako leto vračajo. Tudi letos smo bili 4 dni na Zelenici, prihodnje leto pa bomo verjetno (če le bodo kapacitete dovoljevale) smučanje organizirali za 5 dni, zaradi velikega zanimanja.

MARICA

lunin setveni koledar

Naši predniki so zelo upoštevali lune mene in temu prilagodili različna opravila pri živini in na polju. Ob stari luni so podirali drevje, kosili in sejali, sadili in izkopavali krompir, klali prašiče in cvrli ocvirke ter orali zemljo. Ob mladi luni so strigili ovce, da je nova volna hitreje rasla, cepili sadno drevje, da je prej zarodilo, vendar se je tudi prej posušilo. Ob mlaju niso obrezovali vinogradov, da ne bi trta poganjala samo novih mladice, rodila pa slabo. Če so ob mlaju npr. sejali žito, je hitreje poglelo.

Z vse večjo uporabo kemičnih sredstev pa se je vse bolj širila miselnost, da je upoštevanje luninih men vraževerje, in tako je veliko izkušenj naših prednikov, ki so bili močno povezani z naravo, prešlo v pozabo.

V svetu se v zadnjih desetletjih vse bolj širi gibanje za pridelovanje hrane na biološki način, torej z upoštevanjem zakonitosti narave.

Na osnovi dolgoletnih izkušenj je nastal lunin koledar setve. Rastline so razdeljene na štiri tipe, in sicer na list, korenino, cvet in seme, plod. Tem tipom rasti so prilagojeni štirje elementi, in sicer zemlja, voda, toplota in svetloba. Ko deluje element zemlja, se bolj

razvija list, v elementu svetlobe cvet in v elementu toplote seme, plod.

Če želimo uspešno vzgajati korenovke, jih sejemo v dnevih, ki so označeni za rast korenine; če želimo lepo listje, predvsem pri zelju ali solati, sejemo v dnevih, primernih za list; če želimo plodove, pa sejemo v dnevih, primerih za plod. Dnevi, primerni za rast vseh štirih tipov rastlin, se v enem mesecu zamenjajo trikrat. V dnevih, ki niso označeni z nobenim znamenjem, je običajno viharo ali sicer neprimerno vreme, tako da v tistih dnevih na vrtu raje ne delamo.

Če bomo letos vrtnarji na biološki način, je prav, da upoštevamo tudi ta koledar. Zapišemo si, kateri dan smo sejali in nato opazujemo uspeh našega dela. Prvo leto, zlasti če bomo vrt že pripravljali za bio vrtnarjenje, ne bomo imeli takega uspeha, z leti, ko bo zemlja postala izredno kakovostna, torej bo vsebovala veliko hranilnih snovi in bo godna, pa lahko pričakujemo še večji učinek kozmičnih sil na rast in razvoj.

Seveda ne smemo pričakovati, da bomo pri biološkem načinu vrtnarjenja vrtnine lažje pridelovali, saj nam različna sredstva, ki jih zdaj uporabljamo, npr. herbicidi, močno olajšajo delo, s sredstvi za varstvo rastlin pa preprečimo, da bi posevek propadel zaradi boleznih in škodljivcev. Vse grede bomo morali skrbno okopavati in pleti ter skrbeti, da bodo rastline dobro uspevale. Pri tem načinu pridelovanja je veliko odvisno tudi od vremena; če ne bo toplo in dovolj padavin, se bodo hranila, vezana na organsko snov, bolj počasi sproščala, kar bo v hladnem vremenu povzročilo tudi pomajkanje hranil, potrebnih za rast.

Če se odločimo za biovrtnarjenje, bodo pridelki morda v začetku celo manjši, kot če bi rastline dognjevali z mineralnimi gnojili. Zato je prav, da prehajamo na tak način pridelovanja postopoma, da ne bomo preveč razočarani.

Legenda:

- ☾ polna luna, ščip
- ☾ stara luna (»crkuje«)
- ☾ mlaj (ni lune)
- ☾ mlada luna (se debeli)

Lunin setveni koledar za prvo polovico leta 1988

	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij
1	korenina	list	cvet	nič	plod	list
2	korenina	list ☾	plod	nič ☾	cvet ☾	plod
3	cvet	plod	plod ☾	korenina	list	plod
4	cvet ☾	plod	nič	cvet	list	nič
5	list	plod	korenina	cvet	plod	korenina
6	list	korenina	plod	list	plod	cvet
7	plod	korenina	plod	list	korenina	cvet ☾
8	plod	korenina	cvet	plod	korenina	list
9	plod	korenina	cvet	plod ☾	cvet ☾	nič
10	korenina	cvet	list	plod	nič	plod
11	korenina	nič ☾	list ☾	korenina	list	plod
12	korenina ☾	list	plod	cvet	list	korenina
13	korenina	list	plod	nič	list	korenina
14	cvet	plod	korenina	list	plod	korenina ☾
15	list	plod	plod	list	plod ☾	cvet
16	list	korenina	nič	list ☾	korenina	cvet
17	plod	nič ☾	cvet	plod	kořenina	list
18	plod	nič	list ☾	korenina	cvet	list
19	nič ☾	list	list	korenina	plod	plod
20	korenina	list	plod	plod	cvet	plod
21	cvet	list	plod	plod	list	korenina
22	cvet	plod	korenina	cvet	plod	korenina ☾
23	list	plod	korenina	nič ☾	cvet ☾	korenina
24	list	korenina ☾	korenina	list	plod	korenina
25	plod ☾	korenina	cvet ☾	cvet	korenina	cvet
26	nič	plod	cvet	plod	korenina	cvet
27	korenina	cvet	list	plod	cvet	list
28	korenina	cvet	list	korenina	korenina	list
29	korenina	list	plod	korenina	cvet	plod ☾
30	cvet	-	plod	korenina	list	plod
31	cvet	-	plod	-	nič ☾	-

šopek modrosti

Omejenim dušam je dano spoznati omejenost le pri drugih.

***

Slabi ljudje se vedno bojijo, da ne bi z njimi ravnali tako, kot mislijo, da si zaslužijo.

***

Napake, ki jih zagreše drugi, se zde tako neverjetno neumne.